SVOBODNA SLOVENIJA

ZDOMA IN V DOMOVINI 60 LET

LETO (AÑO) LXIV (58) • ŠTEV. (Nº) 19 — ESLOVENIA LIBRE — BUENOS AIRES • 26 de mayo - 26. maja 2005

SAMO RESNICA IN PRAVICA BOSTA OBSTALI

MIRA DOBRAVEC

Mariborski mestni svet je tik pred zdajci pozival vlado, naj nepremičnin ne vrača v naravi, po podpisu sporazuma pa smo slišali mnogo besed o krivici, ki se dogaja polam na Vrbanskem platoju, ki ga bodo morale zdaj zapustiti. ,,Za neko gimnazijo, katerih imamo celo po ministrovih besedah preveč," sem slišala pikro novinarsko pripombo o nečednostih te vlade.

Boli, seveda. Čeprav kompleks ne bo namenjen ,,neki (novi?) gimnaziji", ampak bo le končno vrnjen Cerkvi, ki svoje klasične gimnazije nima kam dati, v njenih prostorih pa so že desetletja drugi. V tem je srž problema, v odvzetem premoženju in v vračanju, kakor je bilo uzakonjeno takoj po prvih demokratičnih volitvah. Pred petnajstimi leti, zgodbe pa bolijo danes! Bolijo sicer vsa desetletja, le da so nosilci bolečin enkrat eni enkrat drugi.

Kdor pozna spisek Cerkvi odvzetih stavb, ki so po skoraj pol stoletja postale predmet zakona o denacionalizaciji, ve, kako dolg je in kako pisana paleta dejavnosti se je v teh stavbah dogajala prej in potem. Ne le cerkve, domovi za stare, internati, pole, knjižnice, sanatoriji, ljudske kuhinje, kulturni, počitniški in telovadni domovi, celo stadion, so bile stavbe, ki jih je gradila Cerkev v časih, ko je še imela moč in denar in ji še niso na vsakem koraku metali polen pod noge. Skrbela je ne le za versko, ampak tudi za kulturno, šolsko, socialno, zdravstveno, celo športno življenje ljudi. Potem so ji stavbe vzeli, češ, za ljudstvo bomo zdaj skrbeli mi! Zelo je bolelo, zelo! (Samo pomislimo na cerkev, ki jo mnogi mladi danes poznajo le kot bivši Viba film, ali na Jožefov dom družin, v katerem so petdeset let delali splave!) Krivica, ki je vpila do neba!

No, ker se je čez pol stoletja neka zgodba sesula v prah, bo počasi (!) treba odvzeto vendarle vrniti, in seveda to zdaj spet boli. Ne boli sicer tistih, ki so pred pol stoletja vzeli pravico in oblast v svoje roke in si privoščili vse določati, tudi to, čigavo kaj je, ampak tiste, ki so odvzete reči dobili v last ali upravljanje. Tiste, ki so ukradeno tako ali drugače podedovali, ne krivi ne dolžni. Račun zdaj čaka njih, oni ga bodo odplačali.

Te dni smo veliko brali o preteklosti in o resnici, kakšna da je. Da naj bi zadržano pisali o ljudeh, katerih vnuki so še živi, je zgodovinarje učil profesor Mikuž, ker ti sicer res nimajo nič z dejanji svojih dedov, vendar kri ni voda in po dveh generacijah so mnoge stvari še vedno živo dojete in čustveno močno obremenjene. Seveda, saj so dogodki obremenjeni ne le s krivdo, moralno ali celo pred zakonom, ampak tudi s krivičnimi posledicami za potomce, z vsakršnimi, ne le z lastninskimi. Bolela je izguba dedovega premoženja, pa tudi zaznamovano ime, ki se prenaša na sinove in vnuke. In kakor premaganec zapusti svojim potomcem sramoto in obubožanje, tako zmagovalec podari svojim ponosno ime, ne le lastnino, ki jo je krivično pridobil. Kakšna groza, ko pride trenutek resnice in pravice: vrniti je treba ne le lastnino, ki so jo potomci medtem pridno in pošteno (upajmo!) upravljali, soočiti se je treba tudi z novo odkrito resnico, da so (nič hudega sluteč?) gospodarili s krivično pridobljenim premoženjem in da so bili ponosni na prednika, ki si ni ravno zaslužil neomadeževanega slovesa! Tako krivica in laž udarita tudi tistega, ki ju povzroči, do petega kolena sinov in vnukov, kot pravijo stari.

Takih zgodb, kjer se stara krivica popravlja z novo krivico, je pri nas neskončno. Ene so bolj znane, druge manj, ene prizadenejo posameznike, druge skupnosti, vse pa bolijo. Kdo bi naštevel vse in zakaj! Nima smisla.

Kot nima smisla izgubljati moči z jezo na tiste, ki so po osamosvojitvi pokradli tako imenovano družbeno premoženje, ga skrili na Ciper in druge eksotične kraje in so zdaj njegovi lastniki. Krivica se bo redila in množila in čakala, saj pride čas, ko bo treba vse račune poravnati! Kot čas prej ali slej neustavljivo prinese na dan resnico, tako tudi krivica čaka nekje v predalih časa, da pride na vrsto, da pride na dan, da jo spoznajo, obžalujejo in popravijo. Vse! S krivico je tako kot s spravo, ne zadošča izguba moči, ne zadoščajo spremenjene zunanje okoliščine, sprava je mogoča šele po uvidu, po spoznanju in po obžalovanju. In tudi krivice so zelo večplastne; vrnjena stavba ne prinese resnične in vse poprave krivice, notranja pomiritev se mora zgoditi tudi na drugih ravneh.

Kajti ni pomembno, kot so mnogi razmišljati ta mesec, kdo je bil zmagovalec in kdo poraženec in kdo naj torej praznuje te dni, kdo pa naj bo ponižno tiho - pomembno je le, kaj je resnica in pravica, kajti samo ti dve bosta obstali ne glede na vse!

Vse te zmešnjave so dober nauk nam in našim potomcem: resnica je ena in treba jo je priznati, ne si izmišljevati novih za vsakdanjo rabo. In krasti se ne sme! Kdor krade, dela krivico tudi svojim potomcem, kot je napisal že pesnik: Nazaj ga nosim, kamen ta prekleti, pač sto že let!

(Po Družini)

15 let prve demokratično izvoljene vlade

Ob 15. obletnici prve demokratično izvoljene slovenske vlade so se v nedeljo, 22. maja na Brdu pri Kranju sestali njeni tedanji člani. Srečanje je potekalo na pobudo takratnega predsednika vlade, danes pa evropskega poslanca Alojza Peterleta, udeležil pa se ga je tudi premier Janez Janša.

Ta je v izjavi za medije pred začetkom srečanja poudaril, da je prva slovenska demokratično izvoljena vlada postavila temelje, na katerih danes stoji slovenska država.

Tudi Peterle je dejal, da je na temeljih, ki jih je postavila ta vlada, ,,šel politični razvoj Slovenije naprej". Danes pa poleg okrogle obletnice lahko praznujemo tudi vse nove možnosti, ki jih ima Slovenija, je poudaril Peterle, ki ga veseli, da ,,ima naša vlada končno spet mlade". Prehojena pot slovenske države v teh petnajstih letih se mu sicer zdi pozitivna, saj je država na marsikaterem področju izrazito napredovala. Kljub temu pa je

še nekaj izrazito nedokončanih področij, predvsem kar se tiče gospodarstva, pravosodja in šolstva, je sklenil Peterle.

Srečanja so se udeležili skoraj vsi člani tedanje vlade, manjkala sta le dva. Vlado je sicer sestavljalo 27 članov, tedaj med njimi poleg članov Demosa še nekaj strankarsko neopredeljenih in iz dveh strank zunaj Demosa (iz Stranke demokratične prenove - SDP in Zveze socialistične mladine Slovenije - ZSMS). Po navedbah spletnih strani vlade je podpredsednik izvršnega sveta za družbene dejavnosti postal Matija Malešič, za varstvo okolja in regionalni razvoj Leopold Šešerko, za gospodarstvo pa Jože Mencinger.

Republiški sekretar za notranje zadeve je bil Igor Bavčar, za finance Marko Kranjec, ki ga je nasledil Dušan Šešok, za ljudsko obrambo Janez Janša in za pravosodje in upravo Rajko Pirnat, predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje je bil Dimitrij Rupel, za zdravstveno in socialno varstvo Katja Boh, za drobno gospodarstvo Viktor Brezar in za kulturo Andrej Capuder.

Republiški sekretar za borce in vojaške invalide je bil Franc Godeša, za zakonodajo Alojz Janko, za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek, za trg in splošne gospodarske zadeve Maks

Bastl, za promet in zveze Marjan Krajnc, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Jožef Jakob Osterc, za informiranje Stane Stanič, za turizem in gostinstvo Ingo Paš, za delo Jožica Puhar, za industrijo in gradbeništvo Izidor Rejc, za raziskovalno dejavnost in tehnologijo Peter Tancig, za energetiko Miha Tomšič, za družbeno planiranje Igor Umek, za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo Peter Vencelj, član izvršnega sveta, zadolžen za vprašanja Slovencev po svetu in italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji, pa je bil Janez Dular.

Po političnih spremembah v Sloveniji v letih od 1989 do 1991 in obnovi parlamentarnega sistema je bila decembra 1991 namesto dotedanjega izvršnega sveta skupščine Republike Slovenije z novo ustavo uvedena vlada Republike Slovenije, ki se je prvič konstituirala na podlagi zakona o vladi januarja 1993.

Inzko: odlični odnosi Slovenija-Avstrija

Odnosi med Avstrijo in Slovenijo še nikoli niso bili tako dobri. Povezujejo nas tisočere niti uspešnega medsebojnega sodelovanja na vseh področjih. Na političnem, regionalnem, konzularnem, kulturnem in celo na vojaškem področju.

Zares izredni so odnosi na gospodarskem področju, je na vprašanje o dvostranskih odnosih 50 let po podpisu Avstrijske državne pogodbe (ADP) dejal **avstrijski veleposlanik v Sloveniji Valentin Inzko**.

Povprečen Avstrijec v Evropski uniji je največji kupec slovenskega blaga, Slovenci pa so po prebivalcu celo največji kupci avstrijskih proizvodov na svetu. Luka Koper je za Avstrijo sploh drugo največje pristanišče na svetu, za Rotterdamom, dodaja avstrijski veleposlanik.

Inzko ocenjuje, da se je položaj slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem kljub številčnemu nazadovanju v zadnjih 50 letih bistveno okrepil. ,,Manjšina je danes odprta, nadpovprečno izobražena, sodobna in evropsko usmerjena, predvsem pa izredno samozavestna. Slovenščina na avstrijskem Koroškem doživlja pravi razcvet, saj še nikoli ni bilo toliko prijav za pouk slovenščine. V moji mladosti je bilo na osnovnih šolah na južnem Koroškem 16 odstotkov prijav, danes jih je pa 32 odstotkov," pojasnjuje veleposlanik.

Avstrija se je, kot je opozoril Inzko, po podpisu ADP pri uresničevanju 7. člena lotila najprej tistega vprašanja, ki je bilo za preživetje manjšine usodnega, življenjskega pomena - šolstva. Že leta 1957 je bila ustanovljena Zvezna gimnazija za Slovence, ki jo je do danes opravilo kakih 2200 absolventov, približno 1000 pa je končalo nižjo gimnazijo. Avstrijska Koroška je ,,danes dobesedno prežeta s temi absolventi in si življenja manjšine brez teh sploh ne moremo predstavljati", tako Inzko.

Poleg tega je Avstrija ustanovila še Dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu, ki jo obiskujejo tudi dijaki iz Slovenije pod geslom: ,,Danes sošolci, jutri poslovni partnerji!" V St. Petru pri St. Jakobu nadvse uspešno deluje še tretja gimnazija, avstrijska Viša šola za gospodarske poklice, ki so jo ustanovile šolske sestre in je prav tako zelo dobro obiskana. Veleposlanik je spomnil tudi na to, da v treh sodnih okrajih, Železni Kapli, Borovljah in Pliberku, sedijo sodniki z odličnim znanjem slovenskega jezika, tako da lahko stranke kadarkoli uradno uporabljajo tudi slovenščino, kar prav tako predvideva ADP.

Kar zadeva krajevne napise, veleposlanik Inzko ocenjuje, da ta odločba ADP trenutno še ni v celoti izpolnjena. Poteka široka razprava za postavitev nadaljnjih krajevnih tabel. Prav pred kratkim je bil avstrijski kancler Wolfgang Schuessel na avstrijskem Koroškem, kjer je prisostvoval postavitvi dvojezičnega napisa v kraju Slovenji Plajberk. Isti dan so postavili tudi krajevne table v treh vaseh v občini Bilčovs in kraju Žvabek v Podjuni. Več napisov naj bi pa sledilo še do avstrijskega državnega praznika 26. oktobra, je še dejal avstrijski veleposlanik. Kot je dodal, je potrebno omeniti tudi področja, ki ležijo zunaj ADP. ,,Tu bi omenil predvsem celodnevni slovenski radijski program, ki oddaja od marca lani, in želeni zakon o otroških vrtcih, ki predvideva redno financiranje izredno uspešnih in številnih zasebnih dvojezičnih vrtcev na južnem Koroškem. Obstajajo še druga področja, kjer je manjšina deležna državne podpore, kot so študentski domovi ter društvene in kulturne dejavnosti."

V luči članstva Slovenije v EU Inzko poudarja, da ,,smo Slovenci in Avstrijci delničarji istega podjetja — EU", znotraj katere Slovenija in Avstrija letno sodelujeta na približno 5000 sestankih. ,,Naši odnosi niso več odnosi dveh tujih držav, ampak odnosi partnerjev znotraj iste ustanove. Ta duh bo vedno bolj preveval naše medsebojne odnose in ker skupaj sedimo v isti evropski ladji, tudi skupaj veslamo. In v tem konstruktivnem duhu bomo reševali tudi vsa eventualna odprta medsebojna vprašanja," je prepričan avstrijski veleposlanik v Sloveniji.

Avstrija je s podpisom ADP dobila svobodo, neodvisnost in sigurne meje, pozneje pa kot posledico tega gospodarsko blagostanje. Pri neugodnem političnem razvoju bi Avstriji lahko grozila usoda Nemčije, morda tudi usoda vzhodne Nemčije, saj so bili tuji vojaki v Avstriji vse do leta 1955 in je bila Avstrija razdeljena na štiri sektorje, prav tako Dunaj. S hvaležnostjo se spominjamo tudi zares odličnih pogajalcev na avstrijski strani, ki so skoraj vsi preživeli drugo svetovno vojno v koncentracijskem taborišču v Dachau in so tako bili verodostojni pogajalski partnerji, je še dejal Inzko.

ZA SPOMIN

Zapustitev domovine — maj 1945

DR. FRANC ZUPANC

Zadnji dnevi aprila 1945 so bili lepi in že prijetno topli. Zato sva s prijateljem poročnikom Kalanom sklenila, da se greva kopat v reko Krko blizu mostu v Žužemberku. Približno ob treh popoldan sva zagledala, da se po poti od Dvora proti Žužemberku pomika dolga kolona Vlasovcev. Hitro sva zapustila kopanje in šla vsak v svojo četo. Nihče ni vedel, kaj se dogaja v Ljubljani. Mene so drugi oficirji naprosili, naj grem na nemško komando vprašat, kaj pomeni vlasovska kolona. Ko pridem tja, sem rekel nemškemu stražarju, da hočem govoriti z oberlet. Vielbeckom. Ta je res prišel do mene, a mi je rekel, da nima z mano več kaj govoriti. Takoj sem videl v kakšnem položaju stojimo. Odšel sem nazaj v naš ,,Meničaninov" bataljon in povedal, kakšen je naš položaj.

Tako smo se začeli pripravljati za naš odhod iz Žužemberka. Zelo težko je bilo dobiti vozove s konjsko vprego, ker čim so kmetje zvedeli, da iščejo domobranci vozove in konje, so svoje konje zapodili v bližnje gozdove.

Zvečer se je naš bataljon odpravil na pot, najprej do Šentvida in nato do Ljubljane. Z nami je šlo mnogo civilnega prebivalstva. Ko pridemo že ponoči v Šentvid, tam ni nihče vedel, kaj se dogaja v Ljubljani in nato so se tudi oni hitro pripravili za odhod. Spomnim se še, da je bil ta dan nedelja in okoli 14. ure smo šli na pot proti Ljubljani. Šli smo skozi Ivančno gorico, skozi Vinjo goro in prišli okoli 16. v Grosuplje. Tukaj pa je bilo že mnogo domobrancev, ki so prišli iz sosednih postojank. Bilo pa je tudi mnogo civilnih beguncev. Tu so nam ljudje povedali, da je cesta proti Ljubljani zelo zasedena in da promet skoraj stoji. Ker pa so naši vedeli za stranska pota, smo po teh že pozno v noči prišli v Devico Marijo v Polju in tam počakali dneva. Nato smo šli proti Ljubljani. Jaz sem šel takoj na domobranski štab, da nam določijo, kam naj gremo, a tam sem videl, da nihče ne ve nič. Popolna zmeda! Vrnil sem se k naši koloni in povedal, da nisem dobil nobenih navodil in zato sem zapeljal kolono direktno v Tivoli in tam smo ostali več dni. Konji pa so se pasli po lepih gredicah.

Nekega dne, ko sem hodil po mestu, sem srečal našega bataljonskega kurata Jakoba Mavca in on me je povabil naj ga spremljam v ,,realno gimnazijo" nasproti univerze, kjer ga čaka mnogo beguncev. Povedal mi je tudi, da ima že navodila za odhod iz Ljubljane. Prosil me je tudi, naj s seboj vzamem neko število beguncev.

Okrog 15. smo odšli iz Ljubljane in smo se ustavili malo pred Kranjem, v malem gozdičku. Naslednji dan pa smo šli skozi Kranj proti Tržiču in od tam proti Ljubelu. Ustavili smo se malo pred starim predorom, ki so ga že imeli zasedenega Nemci (en SS bataljon). Tukaj smo čakali več dni v strašnem drenju. Videl sem umirati otroke, ki jih ljudje niso mogli niti pokopavati, ker je tam sam kamen.

Po več dneh čakanja so me oficirji, pa tudi drugi ljudje, ki so vedeli, da znam nemško naprosili, naj grem do nemških čet in prosim za prehod. Šel sem, govoril z nemškim komandantom (SS majorjem) in mu povedal, da imam nalog, da popeljem naš bataljon k drugim domobrancem, ki so že blizu Drave. Odgovoril mi je ,,Hier geht nimand drch" (Tukaj ne gre nobeden skozi), nakar sem ga vprašal, če lahko gremo čez stari prehod. Odgovoril mi je ,,Dort können sie gehen" (Tam pa lahko greste).

Vrnil sem se k našemu bataljonu in povedal položaj. Takoj nato sta prišla k meni dva narednika, eden doma iz Šentjerneja, drugi pa iz Mirne peči in me prosila za ,,poviševanje" v poročnika, češ, da če bomo šli trije oficirji, bomo morda Nemca lažje prepričali, da nas spusti čez predor. Po nekaj besedah sem se vdal in jima dal oficirske znake, ki sem jih strgal s svojega plašča. Hitro sta vzela vsak po en oficirski znak in izginila. Čez nekaj minut pa sta se pojavila z že našitim oficirskim znakom in sta rekla: ,,Zdaj pa gremo vsi trije do Nemcev, da jih prepričamo, da nas spustijo čez predor". Ko smo prišli do predora, sem jaz prosil stražarja, naj pokliče SS majorja, da bi rad govoril z njim. Čez nekaj minut pride major, ga pozdravim po vojaškem običaju, a kar naenkrat ga vidim približno tri metre pred mojim konjem, ko se zgrudi na tla. Vprašam moja dva narednika, kaj to pomeni in mi odgovorita: ,,Ali niste videli, da je zagrabil za revolver in vas hotel ustreliti?" Pogledam nazaj in vidim ves naš bataljon v bojnem stanju, za bataljonom pa še naše begunce. Dam povelje nemškim vojakom, naj se umaknejo od vhoda v predor, kar so takoj naredili. Na drugi strani predora pa mi zavpije nek nemški oficir: ,,Herr leutnant, sie werden schwer zahlen für diese action" (Gospod poročnik, vi boste težko plačali za to akcijo). Domnevam, da je bil ta oficir bivši komandant Nemcev v Žužemberku.

Po prehodu skozi predor smo se napotili v bližino Borovelj in se nastanili v majhnem gozdičku. Nato pa sem šel iskat naše ljudi, ker sem izvedel, da se nahajajo v neki gostilni. Kar naenkrat zagledam dva angleška tanka in grem do njih. Eden vojakov je govoril po telefonu in povedal, da partizani že zasedajo kraj pred predorom.

Tedaj pride iz gostilne polkovnik Vizjak in mi reče: ,,Kaj, ti znaš angleško? Takoj k meni za tolmača." Odgovoril sem mu, da ne morem, ker vodim ves bataljon, ker novi komandant še ni prišel. Potem ga nisem več videl.

Zvečer istega dne je prišel v Borovlje polkovnik Vule Rupnik in nam povedal, da bomo šli naslednji dan čez Dravo in v vojno ujetništvo.

Ko smo naslednji dan šli preko Drave in smo Angležem predajali orožje, mi je eden od naših vojakov rekel: ,,Bog ve, kako bi še enkrat rabili to orožje, ki ga sedaj predajamo."

Ko smo prišli do kraja, kjer se cesta za Vetrinje odcepi od glavne ceste, zagledam pri eni hiši prijatelja pravnika Martina Duha z ženo. Skočim z voza in se jima pridružim. Nikakor nisem bil pripravljen iti v vojno ujetništvo, saj sem znal angleško in nemško. Ostal sem pri tej hiši, ki so bili Slovenci. Zamenjal sem vojaško uniformo, dobil čez nekaj dni službo pri Angležih v Celovcu (Public safety Ofice) in se tako rešil prisilne vrnitve.

60 let obnovitve slovenskih šol v Italiji

Ob prisotnosti slovenskega ministra za šolstvo in šport Milana Zvera ter predstavnikov italijanskih krajevnih šolskih in drugih oblasti v Furlaniji-Julijski krajini (FJK) je v soboto na trža ki Pomorski postaji potekala slovesna proslava 60. obletnice obnovitve slovenskih šol v Italiji.

Proslavo je priredil koordinacijski odbor mreže slovenskih šol v Italiji, svoje visoko pokroviteljstvo pa sta nudila predsednika Slovenije in Italije, Janez Drnovšek in Carlo Azeglio Ciampi.

Minister Zver je poudaril, da je Slovenija vzpostavila dokaj visoke standarde, ki so značilni za politiko Evropske unije. Slednja temelji na načelu kulturne in jezikovne raznolikosti, kar je dobra napoved, da se bodo manjšinske kulture ohranjale in razvijale še naprej v Evropi, ki ne more dovoliti popolne globalizacije oz. kulturnega talilnega lonca, ki bi izničil etnične in jezikovne razlike. Manjšine so po Zverovih besedah pri tem še bolj ranljive, zato so države EU primorane vzdrževati sisteme s pozitivno diskriminacijo.

Iztok Simoniti je poudaril skrb Slovenije za Slovence po svetu in v zamejstvu. Po njegovih besedah šola oblikuje identiteto in je ena od temeljnih človekovih pravic. Kultura je za Simonitija v tem, kako živimo drug z drugim, pri čemer je poudaril odgovornost učitelja pri vzgajanju dijakov.

Predsednik koordinacijskega odbora za izvedbo proslave Boris Pangerc je podal zgoščen oris razvoja slovenskega šolstva pri Slovencih in še posebej na Primorskem, vključno s fašističnim raznarodovanjem in partizanskim šolstvom.

Kar se tiče obnovitve slovenskih šol v Italiji po drugi svetovni vojni, so ,,šolska vrata, ki so se odprla 8. oktobra 1945, na stežaj odprta še danes". ,,Včasih zaškripajo in zacvilijo, a kljub vsem vzponom in padcem, kljub trenutkom malodušja, kljub muhastemu vremenu naših značajev in izbir stojijo in se odpirajo, iz preteklosti v sedanjost, iz sedanjosti v prihodnost."

Elektronski leksikon

Založba DZS je v sodelovanju s podjetjem Amebis izdala Veliki splošni leksikon tudi v elektronski obliki, na CD-romu. Elektronska verzija vsebuje okoli 100.000 gesel in približno 6000 ilustracij in preglednic.

Veliki splošni leksikon je v knjižni obliki izšel v letih 1997 in 1998. Nastal je na osnovi nemškega leksikona založbe Knaur (pozneje Bertelsmann). Prevajalci so gesla priredili slovenskemu prostoru, za mnoga strokovna področja so domači strokovnjaki gesla napisali povsem na novo, splošnejša, kot so zemljepis, medicina, zgodovina ali znanost, pa imajo slovenske dodatke.

Že ob izidu knjižne verzije pa je bil načrtovan izid leksikona tudi v elektronski obliki. Veliki splošni leksikon na CD-romu je danes najobsežnejša slovenska zbirka knjižnega besedila na tem elektronskem mediju - vsebuje okoli 26 milijonov znakov oziroma 5 milijonov besed.

Največji prednosti elektronske izdaje sta možnost iskanja po opisu in povezava navzkrižnih kazalk. Uporabnik lahko s klikom na besedo ali besedno zvezo, ki je bila v knjigi označena s pušico, skoči na to geslo; takšnih povezav v leksikonu je 275.000.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Ko se dopolnjuje drugo leto vlade sedanjega predsednika se razni zapleti množijo in obzorje ni jasno. Skoraj ni področja, kjer se ne bi kopičile težave, ki bi jih družba morala razjasniti in soglasno rešiti.

Bolj e, a ne dobro. Na državni praznik 25. maja 2003 je Kirchner predčasno nastopil kot novoizvoljeni predsednik, potem ko se je nasprotni kandidat Menem odpovedal nastopu v drugem kolu volitev. Če primerjamo tedanji položaj s sedanjim, lahko mirno trdimo, da je država na boljšem. Daleč so ostali skoraj grozni dnevi decembra 2001, z izbruhi ljudske nejevolje, napadi na trgovine prehrane, pouličnimi spopadi in ekonomskim breznom, ki se je odpiral pred državo. Gospodarstvo je vsaj delno urejeno, državne institucije stopajo po začrtani poti, socialni problemi so v glavnem ocenjeni in omejeni ... Vendar se ob vsakem vprašanju srečamo z vtisom, da ponujeni odgovor ni najboljši, da so še vedno prisotne stare bolezni argentinske politike, da ni težnje po ,,skupni" ampak nenehno po ,,naši" rešitvi problemov. V posebnem razgovoru za buenosairejški jutranjik, ob priložnosti oble-tnice nastopa, je Kirchner trdil, da dežela ne more imeti šibkega predsednika. Res je, a bi lahko menili, da si tudi ne more privoščiti ,,slona v steklarni". In včasih imamo ta vtis.

Na vseh straneh. V politiki vse stremi za bližajočimi se volitvami, a jasnosti ni. Z ozirom na kandidate v peronistični stranki je Duhalde ta teden izjavil, da se ,,peronisti vedno dogovorijo zadnje dni". Napetost v provinci Buenos Aires pa iz dneva v dan narašča. Sedaj je struja guvernerja (Felipe Solá) oklicala svoj lastni strankin kongres (konvencijo), ki bo potekala vzporedno s tistim, ki ga je že razglasil Duhaldizem. Vprašanje je sedaj, kdo bo zbral več delegatov, oziroma kdo jih bo zbral dovolj, da bo konvencija sploh zakonito veljavna. Kolikor poznamo Duhaldeja, nenehno zavlačuje dogovore in potem v zadnjem hipu zadeve tako obrne, da iztrži zase najboljšo rešitev. Nemalokrat tudi izigra nasprotnika in ga pusti brez vsakega uspeha. Bo tokrat enako?

Sredina se dogovarja, a premalo. Za to sredo, državni praznik 25. maja, je napovedana objava sklepa sredinske povezave. Končno sta se Lopez Murphy in Mauricio Macri dogovorila in si razdelila politični prostor desne sredine. Sklenila sta se celo o sestavi kandidatnih list. Vendar tudi tukaj opažamo pomanjkanje resnega in vztrajnega dela, da bi ta širok politični prostor lahko predstavili kot resno alternativo. Vse preveč pohodov in umikov v puhlih strankarskih zadevah, in premalo napredka v gradnji političnega, gospodarskega in socialnega projekta, v katerega bi normalen argentinski državljan lahko postavil svoje upe, z njim zavezal kompromis in se zanj potegnil na volitvah.

Levica se spreneveda. Nekaj podobnega se dogaja na levem krilu. Tukaj sploh izvzamemo skrajne formacije, ki ne morejo premostiti običajnih fraz in visoko donečih praznih gesel. Tudi radikali, ki si skušajo opomoči na podlagi uspehov v nekaterih provincah, še niso resno vzeli v roke svoje usode. Vzporedno je gospa Elisa Carrió zapravila preveč časa s kritiko vlade, da bi lahko ljudem razložila, katero je bistvo njenega projekta. Sploh pa se je levica ulovila v spretno igro predsednika Kirchnerja, ki ji je prevzel večino ideoloških področij (revizija polpretekle zgodovine, ideologizacija vzgoje, napad na Cerkev...) ter jih tako volilno potisnil ob stran. Ob vsem tem pa predsednik nenehno ponavlja, da bodo prihodnje volitve plebiscit, ki naj potrdi če ljudstvo soglaša z njegovo vlado ali ne.

Sindikalni problemi. Trenutno je največja težava vlade delavsko nezadovolje. Delavci in po njih sindikati vidijo, da gospodarstvo nenehno raste, plače se pa na marsikaterem področju ne premaknejo. V drugih, zelo uspešnih sektorjih pa so že dosegli povišice, a hočejo še več. Socialne razlike tako postajajo vedno bolj vidne. Medtem, ko mnogi niti ne dosežejo 500 pesov normalne plače, bančni uradniki zahtevajo 2000 kot bazično plačo. Sindikati pa tudi niso enotni. V CGT se je starim razprtijam e prislinil še spor med sindikatom prevoznikov (Moyano) in trgovskih uslužbencev (Cavalieri). Ker gre tu za članstvo, torej za denar, je kaj možno, da bomo kmalu imeli ponovno dve Glavni delavski konfederaciji, ali pa bo ena sama a popolnoma neučinkovita, ker bo zaradi notranjih nasprotij nezmožna enotnega nastopa.

Klofuta Cerkvi. Predsednik je tudi sklenil, naj se tradicionalni Te Deum državnega praznika to pot izvede v provinci Santiago del Estero. S tem se bo seveda izognil gotovim kritikam, ki jih v pridigi običajno pove nadškof in primas Bergoglio. Je pa s tem tudi prekinil skoraj dvestoletno tradicijo, da je majski Te Deum v buenosairejški katedrali, od tistega prvega, ko so ,,majski možje" iz kabilda šli naravnost v stolno cerkev, da so se Bogu zahvalili za milost lastne poti v zgodovino.

SLOVENCI V ARGENTINI

Žegnanje pri Mariji Pomagaj

Stara slovenska navada je, da posebej slovesno obhajajo godove farnega zavetnika, ali ,,patrona", ko je to ljudski izraz. Te navade nismo pozabili ne zanemarili Slovenci v Argentini. Zato se vsako leto zberemo v naši cerkvi Marije Pomagaj, ki smo jo sezidali v sklopu Slovenske hiše na ulici Ramón Falcón v Buenos Airesu. Ker pade praznik Marije Pomočnice kristjanov na 24. maja, je vsako leto praznovanje na nedeljo v bližini tega datuma. Letos je bila to nedelja, 22. maja.

Ob pol dvanajstih je bila napovedana sveta maša. Cerkev je bila polna slovenskih vernikov. Zastopani so bili tudi vsi naši Domovi in slovenske organizacije tako povojne kot predvojne emigracije. Mašo je daroval delegat slovenskih duhovnih pastirjev, msgr. dr. Jure Rode. Z njim so somaševali še pater Lovro Tomažin, dr. Mirko Gogala, prelat Jože Gutin, pater dr. Alojzij Kukovica in Tone Bidovec. Maša je bila še posebej svečana, ker je bila ob priložnosti biserne maše prelata Gutina. Med mašo je pel otroški zbor šole Franceta Prešerna s Pristave, pod vodstvom gospe Mojce Prešeren Jelenc, ob spremljavi na orglah gospe Anke Savelli Gaser.

V cerkvenem nagovoru se je dr. Rode spominjal šestdesetletnice odhoda iz domovine. Najprej je prebral pismo, ki ga je škof Rožman namenil tedaj slovenskim beguncem. Nato pa je prebral še Rožmanovo pastirsko pismo, ki ga je oktobra 1947 namenil na rojake, ki so tedaj iz begunskih taborišč začeli odhajati v svet. Pretresljivi so bili napotki in neverjetno aktualnost imajo tedanji nasveti našega škofa-begunca. Nato je povezal vsebino pisem na današnja berila te nedelje in pozival rojake, naj se vedejo po načelu: v bistvenem edinost, v ostalem drugačnost, v vsem pa ljubezen.

Posebej pa se je dr. Rode spomnil slavljenca-srebrnomašnika. Opisal je njegovo življenje in bogato delo, tako v argentinski Cerkvi in družbi, kot tudi med Slovensko skupnostjo. V tem delu je v močeh svoje zmogljivosti vztrajal do sedaj, ko mu je vid popel.

Sledila je sveta maša, ob koncu katere se je bisernomašnik gospod Gutin posebej zahvalil vsem navzočim in spregovoril o svojem duhovniškem poklicu. Spomnil se je svojih pokojnih staršev in bratov, saj izhaja iz številne družine, kjer je bilo šest fantov in šest deklet. Posebej se je spomnil brata, ki so ga komunisti grozno mučili in ubili, in je sedaj na seznamu za svetniški postopek slovenskih mučencev.

Po končani maši so se gostje pomaknili v veliko dvorano, kjer so bile že pogrnjene mize za slavnostno kosilo. Ob dobri postrežbi in v prijetnem pogovoru je hitro minil čas. Ob koncu se je dr. Rode še posebej zahvalil vsem, ki so pripomogli k lepemu slavju in vsem, ki na en ali drug način pomagajo k vzdrževanju slovenske cerkve in Slovenske hiše. Omenil je tudi knjigo ,,Letopis duhovnega pastirstva", ki jo je napisal arh. Jure Vombergar, izdala pa založba Družina v Ljubljani.

Za njim je povzel besedo misijonar pater Lovro Tomažin in spregovoril o svojem misijonskem življenju in delu.

Za konec, kot je tudi že stara navada, so se gostje ponovno zbrali v cerkvi, pri petju litanij Matere Božje. Kako nam je pri srcu naša zavetnica Marija Pomagaj, in kako radi pojemo pesmi, ki so ji posvečene! S temi melodijami v ušesih in v srcu, so se rojaki razšli po svojih bližnjih in oddaljenih domovih, polni obnovljene vere in upanja.

Zopet smo romali v Luján

Kot vsako leto, smo tudi letos v nedeljo, 15. maja Slovenci romali v Luján, kjer stoji največje romarsko svetišče v Argentini. Posvečeno je Devici Mariji. Romanje je potekalo v znamenju šestdesetletnice odhoda iz domovine in pokola domobrancev.

Kljub napovedi slabega vremena je bila udeležba rojakov številna. Mogočno svetišče so napolnili slovenski romarji in zaslišala se je slovenska pesem.

Romarsko mašo za vse žive in rajne Slovence v Argentini je daroval delegat slovenskih duhovnih pastirjev, msgr. dr. Jure Rode. Somaševal je misijonar pater Lovro Tomažin. Sveto daritev je spremljalo mogočno ljudsko petje, pod vodstvom priložnostne skupine pevcev. Na orglah nas je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Pri pridigi se je dr. Jure Rode spomnil odhoda iz domovine pred šestdesetimi leti in pokola slovenske narodne vojske. Ker je bila binkoštna nedelja, je nanizal misli o prihodu sv. Duha in omenil, da so apostoli na prve binkošti govorili različne jezike. Poudaril je važnost in pravico, da molimo v materinem jeziku. Med sveto mašo je spovedovalo več slovenskih duhovnikov.

Po kratkem odmoru smo se ob 14. uri zopet zbrali v svetišču. Najprej je govoril misijonar pater Lovro Tomažin in sicer o svetem Duhu, Mariji in Evharistiji. Sledila je procesija, ki je zaradi dežja morala potekati kar v cerkvi. V procesijo so se uvrstili križ, argentinska, slovenska in papeška zastava, nato pa nosilci bandere svetogorske Marije. Potem so šli šolski otroci z učiteljstvom, nato pa so fantje nesli kip lujanske Device Marije. Za njimi je šla skupina predvsem mladih in otrok v narodnih nošah. Podobo Marije Pomagaj so nosili fantje v narodnih nošah. Za brezjansko Marijo so se uvrstili ministranti in duhovniki. Drugi verniki smo ostali v klopeh in molili rožni venec.

Sledile so pete litanije Matere Božje. Po veličastni baziliki so goreče odmevale prošnje k Mariji za pomoč.

Po tej pobožnosti je sledil blagoslov z Najsvetejšim, nato pa še poseben blagoslov vsem tistim, ki imajo posebne težave in trpljenje in so ta blagoslov želeli.

S pesmijo Marija skoz' življenje smo zaključili naše romanje. Vračali smo se na svoje domove z zaupanjem, da bo Marija uslišala naše prošnje.

SLOMŠKOV DOM

Jesenski ples

V soboto 30. aprila je bila v Domu, ob lepi udeležbi gostov vseh starosti, velika družabna prireditev. V priredbi odbora Doma in mladinskih organizacij SDO-SFZ je ,,Super ples v jeseni III" potrdil svoj sloves veselega večera v zadovoljstvo gostov in prirediteljev.

Večer sta odprla saksofonist Martin Dobovšek in pevka Maruška Batagelj Klemenčič z vencem glasbenih uspešnic. Izvajalca, oba v zelo dobri formi, sta potrdila sloves dobrih glasbenikov in znala ustvariti razpoloženje ter uvedla v plesni večer ob prijetnih zvokih orkestrov Slovenski instrumentalni ansambel, EQE in ,,Disc Jockey-a". Lepo pripravljena dvorana, dobra postrežba in utečena organizacija (poskrbljeno je bilo tudi za varstvo otrok) so pripomogli k uspehu praznika družabnosti in razvedrila. (Za več informacij lahko kliknete na **www.slomskovdom.org**)

J.T.

52. misijonska veletombola

V nedeljo, 24. aprila je bila v Slovenski vasi 52. misijonska veletombola za vse slovenske misijonarje. To je ena najbolj tradicijonalnih prireditev v naši skupnosti. Letošnje geslo tombole je bilo: ,,Enkrat na leto darujmo za slovenske misijonarje!" Dopoldne je daroval sv. mašo misijonar g. Lovro Tomažin DJ za vse žive in pokojne slovenske misijonarje.

Popoldne je bila tombola v dvorani zavoda Marije Kraljice. Vse navzoče je pozdravil Lojze Rezelj, predsednik Zedinjene Slovenije, ki je tudi klical številke. V imenu gospodov lazaristov je spregovoil Pavle Novak CM. Nato pa je govoril še misijonar pater Lovro Tomažin DJ.

Začeli so s klicanjem številk. Prvi dobitek je bil računalnik, drugi pralni stroj in tretji raženj. Med udeležence tombole so prireditelji razdelili 100 činkvinov in 90 tombol. Lepo število rojakov iz vseh okrajev se je udeležilo tombole in s tem podprlo slovenske misijonarje.

PISMO BRALCEV

„Argentinci” na Brezjah

Cenjeni g. urednik:

V 18. št. Svobodne Slovenije pod naslovim: ***„Argentinci” v Sloveniji***, piše:

„Na pobudo Izseljenskega društva Slovenija v svetu se že nekaj let v mesecu maju zberejo pri Mariji Pomagaj vrnjeni ali preseljeni izseljenci... Letos je romanje sovpadalo z lujanskim.”

Stvar sicer ni posebno važna, a rad bi popravil netočnost v zgornjem odstavku.

Zamisel za romanje in organiziranje prvega romanja „Argentincev” na Brezje in to na isti dan, kot je tu naše romanje v Luján, je leta 1999 sprožil in izpeljal g. Joža Markež, ko je bil tisti čas na obisku v Sloveniji. Da se pa ta tradicija ohranja, je pa gotovo zasluga omenjenega društva.

Omenil bi tudi, da je prvo podobo Lujanske Matere božje, s tekstom naše zahvale argentinskenu narodu, ki je svojčas visela ob oltarju Marije Pomagaj, tudi prinesel in s težko priborjenim dovoljenjem patrov frančiškanov obesil Joža leta 1993. Dve leti kasneje so pa to podobo, po lastni iniciativi, sneli prireditelji ustoličenja kipa lujanske Marije na Brezjah.

Napisano kot spomin na brata.

S spoštovanjem

Franci Markež

Carmina Slovenica v Prago in Dresden

Mariborski dekli ki zbor Carmina Slovenica z zborovodkinjo Karmino Šilec bo prihodnji teden gostoval v Pragi in "severnih Benetkah" - Dresdnu.

V češki prestolnici bo danes nastopil v Praškem glasbenem muzeju z napevi svetovnih religij, tradicij in prvotnih verovanj, Scivias. Nemško mesto ob Labi z bogato kulturno tradicijo pa pevke, kot so sporočile, pričakuje 22. maja v okviru festivala klasične glasbe Dresdner Musikfestspiele; tam bodo na odru pri Japonski palači izvedle program Slovenski zvoki.

Koncertni zbor Carmina Slovenica bo Prago obiskal v času pravkar potekajočega 60. mednarodnega festivala Praška pomlad, vendar koncert ne bo sodil v program festivala, je pojasnila Šilčeva. S programom Scivias bo poustvaril tisto starodavno obliko glasbenega izročila, ki ima pri različnih ljudstvih različno vlogo: religiozne napeve hinduizma, islama, vzhodne in zahodne cerkve, krščanskih misijonov ter različnih ljudstev.

Na dresdenskem festivalu bo Carmina Slovenica s projektom Slovenski zvoki, ki vključuje kompozicije slovenskih skladateljev Lojzeta Lebiča, Pavleta Merkuja, Jakoba Ježa, Uroša Kreka, Ambroža Čopija, Alojza Srebotnjaka in drugih, gostovala na povabilo njegovega umetniškega vodje, dirigenta Hartmuta Haenchena. Koncert bo, kot piše na spletni strani festivala, ob 15. uri.

Festival v Dresdnu ima dolgo tradicijo, s prvimi zametki v viteških festivalih 16. stoletja. V zadnjem času privablja več kot 100.000 obiskovalcev letno, številne strokovnjake z vsega sveta ter mednarodno priznane poustvarjalce, kot so berlinski in newyorški filharmoniki, milanska Scala, Zubin Mehta ali Claudio Abbado.

Letošnja izdaja bo potekala od 13. do 29. maja pod naslovom "Lust am Fremden". Program bo razdeljen na tematske enote, poimenovane na primer Carte blanche, Glasba 20. in 21. stoletja, Glasba in druge umetnosti, Dresden in Evropa, med nastopajočimi bodo Kronos kvartet in Terry Riley, orkester Gewandhaus iz Leipziga, Hilliard Ensemble, Klangforum Dunaj, radijski orkester iz Muenchna, Collegium Vocale Gent, Kitajska tradicionalna opera in drugi.

Dresdner Musikfestpiele v svoj program vključuje tudi ples, letos med drugim balet Gulbenkian iz Lizbone, Buyo plesalce z Japonske, indonezijski dvorni ples in flamenko. Glasbeno ponudbo pa sooblikujejo različne glasbene zvrsti, od afriške glasbe s Habibom Koitejem do portugalskega fada, ki ga bosta zastopala zasedba Cancao de Lisboa in skupina Madredeus.

20. svetovni dan mladih v Kölnu v Nemčiji

Od 16. do 21. avgusta 2005, bo v Kölnu v Nemčiji potekal 20. svetovni dan mladih (SDM). Svetovni dnevi mladih so se začeli na pobudo papeža Janeza Pavla II. V pastoralnem letu 1983/84 je katoliška Cerkev praznovala sveto leto v spomin na Jezusovo smrt in vstajenje pred 1950 leti. Papež je tedaj mlade iz vsega sveta povabil, naj cvetno nedeljo praznujejo skupaj z njim v Rimu. Odziv je presegel vsa pričakovanja!

Za papeža je bila to čudovita izkušnja. Leta 1985, ki je bilo od Združenih narodov razglašeno za leto mladine, je papež mlade spet povabil na isti dogodek in nad mladimi in njihovim odzivom je bil ponovno navdušen. Odločil se je, da se bodo decembra 1985 začela letna srečanja. Poleg tega naj bi vsako drugo leto po različnih krajih sveta potekala pomembnejša srečanja. V času med enim in drugim svetovnim dnevom je papež mlade povabil, naj se vsako leto na cvetno nedeljo udeležijo dnevov mladih po škofijah.

Svetovni dan mladih v Kölnu se bo začel v torek, 16. avgusta, s slovesnostjo, ki jo bo vodil kölnski nadškof kardinal Joachim Meisner. V četrtek popoldne bo potekala slovesnost v dobrodošlico papežu Benediktu XVI. V sredo, četrtek in petek se bodo mladi pri katehezi, ki bo potekala v različnih jezikih, srečevali s škofi z vsega sveta. V petek, 19. avgusta, bo potekal križev pot. SDM bo dosegel vrh z zaključnimi slovesnostmi s papežem, ki se bodo začele z bdenjem v soboto zvečer in končale z nedeljsko zaključno mašo. Te dni bo veliko priložnosti za osebno molitev in za prejem zakramenta sprave. S široko paleto dogodkov bo na SDM-ju veliko priložnosti za medsebojno druženje in praznovanja.

Iz Slovenije se bo svetovnega dneva mladih udeležilo od 400 do 500 mladih.

NAŠ TISK

Glas s Pristave

Nekoliko pozno je prišel v naše roke zadnji izvod lista „Glas s Pristave”, ki se predstavi kot „Glasilo društva Slovenska Pristava”. List poroča, da je izžel kot številka 121, leto XXIV, decembra 2004, čeprav predvidevamo, da je bil tiskan nekoliko kasneje. Zapis tudi pove, da uredništvo sestavljajo Mladci in mladenke s Pristave, lektorirala pa je gradivo Anka Savelli Gaser.

Gradivo je raznoliko, v bistvu posvečeno delovanju društva v preteklem letu. Tako najdemo poročila o dejavnosti šole Franceta Prešerna, srečanjih Mladcev in mladenk, življenju Zveze žena in mater, folklorne skupine, mladinskega zbora, itd. Zabeležene so vse važnejše prireditve: domobranska proslava, obletnica, mladinski dan, veselica narodnih plesov, očetovski in materinski dan in še kaj. Posebej je opisan še obisk nadškofa Urana.

GLAS S PRISTAVE

GLASILO DRUŠTVA SLOVENSKA PRISTAVA

Republica de Eslovenia 1851

Castelar – Buenos Aires - Argentina

LETO XXIV • ŠTEVILKA 121 • DECEMBER 2004

TOMBOLA 2004

Ko sem začel pisati, sem premišljeval, kako bi naredil zanimivo in dobro poročilo. In sem rekel: kar mi bo šlo, bo šlo, kar pa ne, bom pa vprašal. In tako je bilo.

Dan smo začeli z mašo ob 9.30. Po maši pa: "manos a la obra" ali "pljunili v roke"! Morali smo pomagati pripraviti oder, stole, mize in dobitke. Bilo jih je veliko. V mislih si je vsak izbral "svojega": tombolo, činkvin ali po vsaj kvaterno, bolje, kot nič.

Tombola je bila napovljena ob 15. uri, a je začela malo pozneje. Ljudje, Slovenci in Argentinci, so bili že nestrpni, hoteli so čimpreje zadeti čimveč dobitkov. Prvi tomboli sta bili TV 20" in zmrzovalnik.

Kadar dobijo prve dobitke slovenske družine smo veseli, ker v zahvalo in pomoč domu vedno podarijo vsoto denarja, ki je zelo potreben v teh težkih časih za vzdrževanje naših domov. Ko se to zgodi, napovedovalca rada poudarjata to gesto, da bi se vsi nalezli te navade.

Tradicionalno, kot je tradicionalna tudi tombola, sta bila napovedovalca Dominik Oblak in Andrej Golob. Že mnogo let imata to funkcijo. Začela sta s kratkim pogovorom s publiko in izrekla "famozno" frazo: "Kdor kupi več tablic ima več možnosti". Mislim, da jo poznamo vsi, ali ne?

Tradicionalno je tudi, da gremo v odmoru otroci igrat nogomet - zelo dober počitek za glavo. A bil je kratek in spet k številkam. Pri klicanju številk je sodeloval tudi majhen fantek, ki je menil, da to zna. In bilo je tako, zelo dober je bil. Mladci, mladenke ter mladina nasploh pa smo številke zapisovali na velike lepake, da ne bi nihče zaradi nepazljivosti zamudil kakega dobitka. Tako je potekala tudi letošnja tombola, ki nas vse združi, da poskrbimo, da naša Pristava stoji tudi fizično pokonci: organizatorje, darovalce, igralce in "pospravljalce" (tudi to je težka odgovornost). Mladi se pa pri tem vadimo, da bomo že izvežbani, ko nas bo doletela ta odgovornost.

Najlepša hvala prav vsem!

Tomaž Klemenčič

Začetek šolskega leta v Prešernovi šoli

Meseca marca se je spet razživela Pristava.

Odprla so se namreč šolska vrata Prešernove šole. Vse učiteljstvo z voditeljico Magdo Češarek na čelu, je z veseljem pričakovalo šolarje. Po dviganju argentinske in slovenske zastave ob petju himen, je voditeljica nagovorila starše ter jih prosila za sodelovanje. Predstavila je učiteljski zbor, ki se bo letos trudil z 42 šolarji in jih navduševal za verske in slovenske vrednote.

Letos poučujejo: dr. Alojzij Kukovica-katehet, Marjana Magister-katehistinja, Lučka Papež in Marjana Gaser - vrtec, Monika Jeretina in Helena Zarnik-1. in 2. razred, Nadica Grohar-3. razred, Irenka Zarnik-4. razred, Monika Kendo- 5.razred, Anka Gaser in Matjaž Čeč-6. razred, ga. Magda Češarek in Matjaž Čeč-7. razred, Marjana Vivod in Magda Češarek-8. razred in Majda Jelenc- petje.

V pomoč učeteljem bo odbor staršev, ki mu stoji na čelu Andrej Golob.

V pričakovanju, da se bomo letos obogatili z znanjem in še bolj vzljubili slovensko dediščino, smo se vestno lotili dela.

Nadica Grohar

Članki so kratki in jedrnati, mnogi sicer že objavljeni v drugih glasilih, večinoma v Svobodni Sloveniji. Vendar je nadvse pozitivno, da krajevna skupnost ohranja svoje glasilo, ki je kronika, ki bo služila prihodnjim rodovom kot spomin, opomin in tudi navdih. Taki listi so bili zelo običajni v začetkih delovanja naših Domov in so se ohranili mnogo časa. „Glas s Pristave” je eden redkih, ki se ohranja. Zelo važno bi bilo, da ne bi prenehal svoj obisk skupnosti. Lepo in pozitivno pa bi bilo, da bi še ostale krajevne skupnosti obnovile izdajo lastnih biltenov. Res je, da imamo skupno glasailo (Svobodna Slovenija), ki je odmev in kronika skoraj vsega našega delovanja, vendar vsak list, vsaka tiskana stran bogati naš izseljenski tisk.

Pričujoča številka „Glasa Pristave” je tudi grafično lepo izpeljana. Razne fotografije popestrijo posamezne strani. Tiskan pa je v rjavkasti barvi tinte, kar nekoliko moti branje in megli jasnost fotografij.

Vsekakor, čestitamo navdušenim založnikom glasila in jim želimo še nadaljnjih podvigov.

-e. —t.

Slovenski holokavst

Nace Frančič

Pred leti sem prebral knjigo, katere naslov se glasi: „Ukradeno otroštvo”. Napisal jo je Ivan Ott, ki je kot 13-letni deček doživel Teharje. Njegove starše so umorili partizani. Revija Tabor, št. 1-3, leto 2005 je začela objavljati vsebino zgoraj omenjene knjige pod naslovom „Teharski otroci”. Nekdo je napravil fotografski posnetek skupine otrok, ki so jih partizani nasilno iztrgali iz objema svojih mater ter jih kakih 40 namestili na opuščeni kmetiji blizu Celja. To sliko je posredoval reviji Alojzij Šlajmer, ki živi v avstralskem mestu Sydneju — bil je eden izmed teh otrok. Ob pogledu na sliko so se mi orosile oči, saj so bili otroci obeh spolov stari od dveh do trinajst let.

Skrb za otroke je na posestvu prevzela partizanka (komisarka), ki so jo starejši otroci zaradi njene strogosti poimenovali za „črno vodov”. Prestrašene, objokane otroke je takole nagovorila: „Poslušajte vi pankarti, to ni poletna hišica ... To je vzgojni dom, kjer bomo poskušali iz vaših glav izbiti zlobne misli, s katerimi ste bili vzgojeni. Učite se marljivo, da boste dostojni državljani socialistične družbe ... In če bo kdo od vas crknil, boste krivi sami, in to vam ne bomo zamerili, ker o ne bo škoda. Vsak trenutek hočem vedeti kje ste, kaj delate in kaj mislite.” Nagovor, ki ga večina otrok ni razumela, je zaključila takole: „Sedaj sem jaz vaša mati, oče pa je država.” Za svoje pedagoške posege je pogosto uporabljala usnjen bič, zmerjanje in grde kletve. Ta vzgojni dom je prenehal delovati oktobra meseca, ko so svojci začeli prihajati po te otroke.

Partizane sem prvič videl kot šestletni otrok v svoji rodni šentjernejski dolini, tam pod mogočnimi gorjanci leta 1942. Prihajali so na kmetije ponoči, nasilni in vedno grozeči. Otroci smo se jih bali bolj kot Nemcev, ki so partizane v svojem jeziku imenovali „banditen” (banditi), kar so dejansko bili.

V pozni jeseni leta 1943 je partizansko vodstvo namestilo v našo hišo obolelega oficirja Petra Scrivanelija. Bil je doma iz otoka Hvara. Scrivanelija so po prihodu iz italijanske internacije partizani mobilizirali, a otrok ni kazal nobenega navdušenja za OF. Zato so ga kmalu po enotedenskem okrevanju aretirali v naši hiši češ, da je izdajal partizane. Odvedli so ga v noč. Vodja aretacije se je še nekaj časa zadržal v naši hiši. Zahteval je od moje mame, naj mu izroči nahrbtnik z vsemi njegovimi pritiklinami. Ko mu je vse izročila, jo je razsvetlil sam sveti Duh. Vprašala ga je, če je vse v redu. „Vse,” je odgovoril. „Z vami bomo pa kasneje obračunali!”. Ta grožnja je mamo kljuvala vso noč. Ni mogla spati! Scrivanelija, kot smo nekoliko pozneje zvedeli, so partizani ustrelili v gozdu nad pleterskim samostanom. Naslednje jutro zgodaj mi je mama rekla: „Naci, hitro se obleci, greva na pot.” Oglasila sva se pri dobrem sosedu Lovrencu. Mama mu je izročila ključe našega doma, se hitro poslovila, me prijela za roko in začela hoditi v smeri Kostanjevice na Krki. Po nekaj urah hitre hoje sva prišla v mesto, kjer je domobranski postojanki poveljeval Miha Benedičič. Bila sva rešena gotove smrti! Kmalu po najinem odhodu so našo domačijo partizani popolnoma izropali.

Maja 1945 smo člani naše družine hoteli nastopiti naše drugo begunstvo češ, da se bomo iz tega hitro vrnili na naše domovanje. A bili smo predaleč od Koroške. Ostati smo morali doma. Oče se je skrival kot divja žival vse do septembra, ko ga je čez mejo rešil njegov prijatelj, štajerski trgovec iz Maribora. Sestro Lino, poročeno z inž. Matičičem so partizani zaprli v novomeške zapore, iz katerih ji je uspelo pobegniti v Italijo. Brata Ivana so Angleži izročili titovcem z zadnjim transportom. Bil je 18-leten mladenič, ustreljen v Teharju 3. junij skupaj z domobranskimi oficirji. Mama in jaz pa sva ostala na naši kmetiji, izpostavljena nevarnostim, ki jih ni bilo malo.

Te moje vrstice poklanjam v spomin na poznane in nepoznane slovenske protikomuniste, ki so trpeli hude zapore, krivice in preganjanja, zlasti pa onim, ki so jih partizani kruto pomorili po vsej naši zemlji.

Filozof Leibniz je že v 17. stoletju zapisal: „Sedanjost je polna preteklosti in nosi v sebi prihodnost.” Globoko vrezane rane bole še po 60 letih. Ostali smo zaznamovani za vse dni našega življenja. Po dolgih desetletjih teme je našo drago deželo obsijalo sonce svobode. Daj Bog, da bi njegovi blagodejni žarki še dolgo ogrevali našo domovino, ki svobodno usmerja svojo usodo v lepšo in trajno prihodnost slovenskega naroda.

NOVICE IZ SLOVENIJE

ODPRAVLJANJE NEPISMENOSTI

V osnovnošolsko izobraževanje odraslih, ki ga je v Sloveniji v šolskem letu 2002/2003 izvajalo 32 organizacij, je bilo vključenih 2272 oseb, so sporočili iz državnega statističnega urada. Od tega je skoraj polovica oseb, vključenih v pouk, v tem šolskem letu napredovalo; 28,4 odstotka polajočih odraslih pa je osnovnošolsko izobraževanje tudi zaključilo.

VEČER V DELU

Časopisno in založniško podjetje Delo je od tiskarne Leykam kupilo 19,9 odstotka vseh delnic mariborske časopisne družbe Večer. Vodstvo Dela je nakup delnic ocenilo za dobro finančno naložbo. V Večeru, kjer so presenečeni nad prodajo deleža konkurentu, pa so za STA pojasnili, da nakup za morebitno spremembo uredniške politike ne more pomeniti nič, o spremembah na poslovnem področju pa je še prehitro govoriti. Direktorja Večera Marka Tišme poteza Tiskarne Leykam, hčerinske družbe avstrijskega Let's Print Holdinga, ni presenetila, saj jo je podjetje napovedovalo že pred časom. "Bolj nas je presenetila prodaja Delu, o pogajanjih med družbama pa pred objavo nismo bili seznanjeni," je povedal Tišma.

ČASTNA KANONIKA

Ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran je v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja umestil častna kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja Franceta Gorjupa, sicer namestnika oficiala Metropolitanskega sodišča v Ljubljani, in kornega vikarja in organista v stolni cerkvi **Eda Škulja.**

425 LET STARA KOBILARNA

V prireditveni jahalnici Kobilarne Lipica je potekala osrednja slavnostna prireditev ob 425. obletnici Kobilarne Lipica. Obeležitev 425-letnice se je začela z odprtjem razstave reprodukcijskih slik Lipice in lipicancev nekdanjega dvornega slikarja Habsburžanov Georga von Hamiltona v muzeju pri Velbanci, kasneje pa se je dogajanje preselilo v prireditveno jahalnico kobilarne, kjer je potekal kulturno-umetniški program. Nastopili so baletni plesalci v koreografiji Vojka Vidmarja, igralca Danijel Malalan in Peter Musevski, ljubljanski godalni kvartet, kvartet čelistk, operna pevka Nataša Kranjc, ljudska pevka Ljoba Jenče in jahači Kobilarne Lipica. Zbrane sta nagovorila minister za kulturo Vasko Simoniti in direktor Kobilarne Lipica Rajko Vojtkovszky.

SLOVENSKA VOJSKA GRE V ARGENTINO

Slovenska vojska (SV) se pripravlja na svojo prvo alpinistično odpravo, in sicer v Patagonijo v Latinsko Ameriko. Deset pripadnikov SV, ki bo uspešno prestalo enoletno urjenje, se bo predvidoma decembra za en mesec odpravilo v patagonske gore Argentine (Cerro Murallón). V ekstremnih podnebnih razmerah bodo preverili gorniško opremo in logistične ter orientacijske zmožnosti in si nabrali potrebnih izkušenj za podobne naloge, je na predstavitvi odprave pojasnil njen vodja podpolkovnik Klemen Medja.

ZAVOD NA ZNAMKI

Ob stoletnici ustanovitve Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu je Pošta Slovenije izdala priložnostno znamko. Predstavili so jo v petek, 20, maja, v sobi Janeza Pavla II. Slovesnosti so se udeležili minister za šolstvo in šport Milan zver, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojzij Uran, predstavnik Pošte Slovenije, več zavodarjev „de la primera hora", med njimi upokojeni nadškof dr. Šuštar, p. Edmund Böhm DJ in prevajalec Janko Moder, ter razni gostje. Slovensko himno je zapel dijaški zbor, glasbeni instrumentalni tercet pa je dopolnil kulturni program.

PO SVETU

PROTI EVROPSKIM ŽANDARJEM

Poljska je izrazila nasprotovanje pobudi petih največjih članic EZ - Nemčije, Velike Britanije, Francije, Španije in Italije - o oblikovanju evropskih policijskih sil za varovanje zunanjih meja EZ. Kljub temu pa je Varšava po besedah poljskega notranjega ministra Ryszarda Kalisza zainteresirana za "okrepitev mednarodnega operativnega sodelovanja z mejnimi policijami ostalih evropskih držav". Notranji ministri omenjenih petih največjih članic EU, t.i. skupine G5, so se v Parizu zavzeli za vzpostavitev posebne evropske policije za nadzor zunanje meje EZ.

1000 PREDSEDNIKOV

Na iranske predsedniške volitve, ki bodo potekale 17. junija, se je prijavilo več kot 1000 kandidatov. Med prijavljenimi je tudi 89 žensk, čeprav ženske po iranski zakonodaji ne smejo sodelovati na volilni tekmi za zamenjavo reformističnega predsednika Mohameda Hatamija. Po vpisu kandidatov, ki želijo sodelovati na volitvah, bo prijave natančno pregledal konservativni svet varuhov, ki „bdi" nad uresničevanjem iranske zakonodaje, in dokončno odločil, čigavo ime se lahko zapiše na volilne lističe. Na zadnjih predsedniških volitvah leta 2001 je svet varuhov sprejel le deset imen od 814 prijavljenih kandidatov.

PISALI SMO PRED 50 LETI

BUENOS AIRES

Ob priliki proslave desetletnice Vetrinjske tragedije bo Dru tvo Slovencev izdalo kratko spominsko knjižico, katera bo na razpolago v pisarni Dru tva Slovencev v tednu pred proslavo, kakor tudi na dan proslave v gledali ču Smart.

ŠPORTNO—DRUŽABNA PRIREDITEV SFZ

V nedeljo 22. maja t.l. je imela slov. mladina zopet svoj dan. SFZ je za ta dan popoldne priredila na slov. pristavi v Moronu veliko športno — družabno prireditev. Na sporedu je bila prva mednarodna tekma v odbojki.

OSEBNE NOVICE

G. Dr. Jože Ermenc, znani slov. zdravnik, ki je v zadnjem letu živel in ordiniral v Buenos Airesu, je v ponedeljek dne 23.t.m. odpotoval z gospo soprogo na daljše študijsko potovanje v USA. Ker se zaradi kratkega časa ni mogel osebno posloviti pred odhodom z letalom v Milwaukee v USA od vseh prijateljev in znancev, stori to preko Svobodne Slovenije. G. Dr. Ermencu želimo v USA mnogo sreče in osebnega zadovoljstva.

60 — letnico je praznoval dne 14. maja t.l. v krogu prijateljev in znancev g. Janez Lesar, ki je kot nekdanji glavar v Kočevju po zlomu laške vojske bistveno doprinesel k uspešni obrambi tega okraja pred komunizmom. Glavarja Lesarja, katerega poznajo premnogi slovenski rojaki ne samo iz spittalskega taborišča in tudi ne samo kot vodjo delovne skupnosti na slovenski tromeji, kjer je bil najbolj varen prehod iz Avstrije v Italijo v času taborišnega življenja, se bodo spomnili v teh dneh tudi vsi tisti, katerim je bil kot tajnik Slovenske županske zveze v domovini vedno v pomoč in v uslugo. Številnim čestitkam se pridružuje tudi Svobodna Slovenija.

Te dni je diplomiral na fakulteti ekonomskih ved univerze v Buenos Airesu **g. Peter Rant** kot Contador Publico Nacional ter kot Traductor Publico Nacional. Nasemu rojaku, ki bo v kratkem odprl lastno pisarno na Granaderos 61, k lepemu uspehu iskreno čestitamo.

MENDOZA

Romali smo k Brezjanski Mariji, ki čuje nad mendoškimi Slovenci iz holma na Challao. V duhu smo bili zbrani z rojaki, ki so isti dan, 15. maja romali k Mariji Pomočnici v Luján. Presenetilo nas je nekaj dni pred romanjem deževno vreme, ki je pri nas redkost in skoraj ni kazalo, da bi mogli na romanje. Kljub temu se je večina le odločila in tudi vreme nam je prizaneslo. Z velikim omnibusom in z drugimi vozili in tudi peš smo prispeli na prijazen hrib, kjer v kapeli stoluje naša Kraljica.

Svobodna Slovenija, 26. maja 1955 - t. 21.

LOKALNE VOLITVE NA HRVAŠKEM

Izidi nedeljskih lokalnih volitev na Hrvaškem, kažejo, da je Hrvaška demokratska skupnost (HDZ) premiera Iva Sanaderja doživela poraz, čeprav Sanader meni ravno nasprotno. Zaenkrat je jasno, kdo bo vladal v devetih mestih ter v sedmih od 21 županij, medtem ko drugod še ni znano, kdo bo sestavljal oblasti in kakšne bodo koalicije, je poročal hrvaški radio. V največjih mestih je HDZ izgubila, dobili pa so opozicijski socialdemokrati (SDP) Ivice Račana. O mestnih oblasteh na velikem številu območij bodo sicer odločale neodvisne liste, skrajno desničarska Hrvaška stranka prava (HSP) in Samostojna demokratska srbska stranka (SDSS). Volilna udeležba je bila najnižja v hrvaški zgodovini volitev doslej, 35 odstotna.

SLOVENCI IN ŠPORT

JUDOISTKE DA, JUDOISTI NE

Na drugi dan judoističnega evropskega prvenstva v nizozemskem Rotterdamu je za slovensko reprezentanco edina tekmovalka, Petra Nareks, osvojila bronasto odličje. Tokrat so nastopili trije predstavniki, najvišje pa se je s petim mestom v konkurenci do 70 kg prebila slovenska olimpijka Raša Sraka. Judoisti pa sao ostali brez uvrstitve.

SREBRO V TELOVADBI

Slovenski telovadec Mitja Petkovšek je na svetovnem pokalu v Franciji, zadnjem testu pred bližnjim evropskim prvenstvom v Debrecenu, na bradlji z oceno 9,475 točke osvojil srebrno kolajno. Čeprav mu ni uspelo ponoviti izjemne predstave iz kvalifikacij, za katero je prejel visoko oceno (9,70) in je izhodiščno oceno sestave znižal še za dve desetinki točke, je bilo to na koncu dovolj za drugo mesto; boljši je bil le domačin Johan Mounard (9,550).

KAJAK NA SLOVAŠKEM

Slovenski kajakaš Peter Kauzer je uspešno nastopil na močni mednarodni tekmi Slavia Cup v Bratislavi. Z dvema kazenskima sekundama je osvojil drugo mesto v slalomu in tako kronal odlične predstave v zadnjem času. V tej kategoriji si je finale priveslal tudi Dejan Kralj, sicer najboljši v kvalifikacijah, ki je nastop končal kot četrti, skupno pa je imel tri dotike.

DRUGO MESTO ŽBOGARJU

Slovenski jadralec Vasilij Žbogar je na mednarodni regati za evropski pokal v nizozemskem Hoornu v razredu laser osvojil drugo mesto. Od dobitnika bronastega odličja na lanskih olimpijskih iger v Atenah je bil boljši le sedemkratni svetovni in dvakratni olimpijski prvak - Brazilec Robert Scheidt.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča

V nedeljo, 8. maja se je v Buenos Airesu rodil **Tomaž Andrej Brula**. Očka je Pavel Brula, mamica pa Andrea Quadri. **Srečni družini iskreno čestitamo!**

Umrl je: v Palomarju g. Miha Kep (87). Naj počiva v miru!

Darovali so

Zveza slovenskih mater in žena se iskreno zahvaljuje darovalcem v dobrodelni sklad: Ciril Markež 50 evrov; N.N., Bariloche 50 dolarjev v spomin bratu. **Iskreno se zahvaljujemo in Bog plačaj!**

OBVESTILA

PETEK, 27. maja:

Koncert me anega zbora iz San Justa, ob 20. uri v cerkvi San Juan bautista, Piedras y Alsina, Buenos Aires.

SOBOTA, 28. MAJA:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB ob 15.00 uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 29. maja:

Procesija sv. Re njega Telesa.

ČETRTEK, 2. junija:

Izredni občni zbor Zveze slovenskih mater in žena , ob 15. uri v Slovenski hiši. Sledil bo razgovor z go. Jožo Šturm o tragičnih dogodkih v letu 1945.

SOBOTA, 4. junija:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB ob 15.00 uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 5. junija:

Spominska proslava žrtev vojne in revolucije ob 60-letnici.

NEDELJA, 19. junija:

Konferenca Odbora SDS-Slovenske demokratske stranke, Argentina. Ob 9,30 sv. maša za Slovenijo. Ob 10,30 začetek volilne konference (občnega zbora).

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / **Za Dru tvo ZS:** Alojzij Rezelj /

Sodelovali so e: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marko Vombergar, Metka Mizerit, Nace Frančič, Franci Markež, Jernej Tomazin, Franc Zupanc. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino $ 75, pri pošiljanju po pošti pa $ 100; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.
Čeke: v Argentini na ime *„Eslovenia Libre"*, v inozemstvu *(bančne čeke, ne osebne)* na ime *„Antonio Mizerit"*.
Oblikovanje in tisk: ***TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.*** */ Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail:* info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7 | FRANQUEO PAGADO Cuenta Nº 7211 | R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

CATERING

Cocina & Fusión. Srečanja — Praznovanja — Sprejemi. Najboljša okusna postrežba! ***Julio Llallire, Chef Ejecutivo***. Tel.: 4641-6986; mobitel: 15 5564-2831; e-mail: jullace@yahoo.com.ar

TURIZEM

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital A ič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844- mpoznic@sfanet.com.ar

Ob 60. obletnici - Žalni praznik spomina in pričevanja

DOMOBRANSKA PROSLAVA

Nedelja, 5. junija 2005, ob 16, uri v Slovenski hi i

- **Koncelebrirana sveta ma a**
- **Poklon pred spomenikom**
- **Spominska akademija v dvorani**

Počastili bomo vse žrtve komunistične revolucije na Slovenskem in se spomnili naših odhoda v svet

Spomin na so ko fronto

V spomin na žrtve soške fronte je v Ravnici pri Grgarju nad Novo Gorico potekala osrednja slovesnost ob 90. obletnici začetka soške fronte, poimenovana Spomin 1915-2005.

Udeležili so se je predstavniki vojno-zgodovinskih društev iz Slovenije, Avstrije, Češke, Italije in Nemčije, vojaški ataši iz Hrvaške, Italije, Češke, Avstrije in Poljske ter predstavniki veleposlaništev Italije, Madžarske, Nemčije, Češke in BiH. Nastopila je tudi častna enota slovenske vojske, slavnostni govornik pa je bil obrambni minister Karl Erjavec.

Slovesnost v Ravnici, katere okolica je še zaznamovana s kavernami in strelskimi jarki, ki spominjajo na ,,črto umiranja" oziroma območje, kjer je ob trku dveh vojska v 12 ofenzivah umrlo na tisoče vojakov, se je začela s prihodom praporščakov, mimohodom uniformiranih predstavnikov vojnih zgodovinskih društev iz različnih držav in častne enote Slovenske vojske.

Obrambni minister Erjavec je v govoru poudaril, da se je Evropa na prelomu iz 19. v 20. stoletje soočala s številnimi konflikti. ,,Soška fronta je bila ena izmed številnih front prve svetovne vojne, od skupno 10 milijonov padlih pa jih je zahtevala več kot milijon," je spomnil in poudaril, da so v vojni na obeh straneh umirali tudi slovenski vojaki. Izrazil je tudi prepričanje, da tako kot vsaka vojna tudi prva svetovna vojna ni prinesla zmagovalcev in miru.

,,Vesel sem, da negujete spomin na soško fronto, saj mlajši rodovi strahot vojn ne poznajo," je še dejal Erjavec in pohvalil organizatorja prireditve, domače društvo IR 87, ki se je poimenovalo po slovitem slovenskem polku, ter njemu sorodna društva iz okoliških držav, ki so se udeležila slovesnosti.

Prispevek k prireditvi je Erjavec zaključil z mislijo ameriškega romanopisca Ernesta Hemingwaya, ki je dejal, da se vojne rojevajo, povzročajo in začenjajo samo zaradi političnih, gospodarskih in podobnih nasprotij, vodijo pa jih običajno tisti, ki strahot vojne niso nikdar izkusili.

Srečanje v Zagrebu

Predsednik državnega zbora France Cukjati se je pretekli ponedeljek, 23. maja v Zagrebu se el s hrva kim kolegom Vladimirjem Šeksom. Po srečanju sta v izjavi za javnost poudarila potrebo po nadaljnji krepitvi parlamentarnega sodelovanja in napovedala, da bodo v kratkem vzpostavili tudi sodelovanje na ravni parlamentarnih delovnih teles.

Tako bodo še pred poËitnicami pripravili skupno sejo odborov za zunanjo politiko in evropske integracije obeh parlamentov, na kateri bodo razpravljali o odprtih dvostranskih vprašanjih.

Po enournem delovnem sestanku je Cukjati še povedal, da so bili pogovori posvečeni tudi pripravam na junijsko regionalno srečanje predsednikov parlamentov Slovenije, Avstrije, Češke, Madžarske, Poljske in Slovaške na Bledu, ki se ga bodo udeležili tudi predsedniki parlamentov držav kandidatk za vstop v Evropsko unijo, vključno s Hrvaško.

Predsednik državnega zbora je pojasnil, da se nacionalni parlamenti v EU povezujejo z namenom usklajevanja stališč tako do vlad kot do EU, in takšno sodelovanje na nivoju delovnih teles v EU poskušajo na pobudo hrvaške strani vzpostaviti tudi med Ljubljano in Zagrebom. ,,Pred dopustom bi se morala sestati ustrezna odbora hrvaškega in slovenskega parlamenta, ki bi se prvič dotaknila medsebojnih odprtih vprašanj. Mislim, da bo to sodelovanje pripomoglo k njihovemu reše-vanju," je dejal Cukjati.

Dodal je, da odprta bilateralna vprašanja ne smejo predstavljati ovire za vstop Hrvaške v EU. Nekatera od teh vprašanj so po njegovih besedah takšna, da jih je treba rešiti v razmeroma kratkem času, na primer vprašanje meje. Cukjati je še pojasnil, da bo čez dve leti med Hrvaško in Slovenijo schengenska meja in do takrat morajo biti vprašanja, ki so še odprta, povsem jasna in razčiščena.

,,Izrazili smo prepričanje, da teh vprašanj ni dobro reševati pod pritiskom vstopanja Hrvaške v EU, vendar pa to lahko rešimo kot zreli in dobri prijatelji v medsebojnih odnosih in pogovorih," je zaključil predsednik državnega zbora. Na koncu je še dodal, da se je z zadovoljstvom odzval povabilu predsednika hrvaškega sabora na sestanek.

Predsednik sabora Šeks je povedal, da je bilo srečanje namenjeno pridobivanju ,,izvrstnih političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih vezi med Hrvaško in Slovenijo". Hrvaška in Slovenija imata zelo razvite politične odnose na ravni predsednikov držav in vlad, ministrov in drugih teles, v pripravi je tudi skupna seja obeh vlad, to srečanje pa je namenjeno še izboljševanju in poglobitvi odnosov na parlamentarni ravni, je pojasnil.

Ponovil je, da sta se strani na pobudo Hrvaške sporazumeli, da bodo predsedniki parlamentarnih odborov za zunanjo politiko in evropske integracije obeh parlamentov stopili v stik in tako poskušali priti do realizacije skupne ideje za skupno sejo teh parlamentarnih odborov. Na tej seji bi razpravljali o odprtih nerešenih vprašanjih, ki sta jih Slovenija in Hrvaška po besedah Šeksa podedovali iz bivše skupne države.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

Mutual SLOGA

i če hi nika za letovi če v Villa Udaondo

Ponudbe na tel.:
4658-6574 *in* ***4464-5375***
od 9. do 17. ure

VODORAVNO

2. velikonočni vzklik; 9. učenje; 11. nauk o nravnosti, nravnost; 12. ploščinska mera; 13. kaj dela tat?; 15. vulkanski otoki v Atlantskem oceanu (Portugalski); 17. sukanec, potrebščina za šivanje; 18. zareza; 20. moški glas; 21. znižana 3. stopnja v glasbeni lestvici; 23. veznik; 24. nauk o zgradbi živih bitij; 28. pisalo za pisanje na tablo; 29. z vrsto dreves obrobljena cesta; 31. veznik; 32. rimska Ljubljana; 34. akademski naslov (kratica); 35. slinasti mehkokužec; 36. enocelično razmnoževalno telesce.

NAVPIČNO

1. grobo volneno blago; 3. voda pod zmrzališčem; 4. mamilni plin; 5. rimska številka 51; 6. povelje; 7. prva oseba; 8. vzklik veselja; 10. tekočina v naših žilah; 12. naplačilo; 14. glavno mesto Grčije; 16. to in še ono; 19. latinski izraz za prvo osebo; 22. užitni plod drevesa; 23. enota za merjenje čistosti zlata; 24. reka, ki teče skozi Firence; 25. kazalni zaimek; 26. znamka nekdanjih avtomobilov, izdelanih v Nürenbergu; 27. vrsta žita (siva moka), 4. sklon; 28. kiparjev izdelek; 30. latinski izraz za umetnosti; 33. osebni zaimek.

1		2	3	4	5	6	7			8
9	10		11						12	
13		14				15		16		
17				18	19			20		
		21	22				23			
	24			25		26			27	
28						29				30
31			32		33				34	
35							36			

Življenje je kratko, za življenjem pride smrt, za smrtjo večnost

V Buenos Airesu na nas je po dolgi bolezni 13. maja zapustil in odšel k Bogu v 87. letu starosti, naš dragi oče, stari oče, brat in stric, gospod

MIHA KEŠ

Iskreno se zahvaljujemo g. Franciju Cukjati za molitve in besede ob krsti in pri grobu, ter vsem znancem in sosedom, ki ste ga prišli kropit in ste molili zanj.

Žalujoči:
sin **Marko**, vnuki **Andrejka** in **Maks**, brat **Maks**, svak **Miha**, svakinje **Vera**, **Sofi** in **Karlina**, nečakinje **Cvetka**, **Verica**, **Sharon** in **Pathy**, ter ostalo sorodsvo.

Buenos Aires, Knežak (Slovenija), Geelong (Avstralija), USA.